

● Slotwoord dodenherdenking 4 mei 2022 – Sint Jans Onthoofdingkerk Liempde

Ieder jaar kiest het Nationaal Comité 4 en 5 mei een jaarthema. Voor 2022 is dat: **“Vrijheid in verbondenheid.”** De gedachte hierachter is om herdenken en vieren met elkaar te verbinden en om historische gebeurtenissen in verband te brengen met de actualiteit wereldwijd.

In deze kerk bidden we elke zondag sinds half februari om het geweld in Oekraïne te stoppen. We zien dagelijks in de media wat een oorlog de mensheid aandoet. Vluchtelingen die hun, hopelijk tijdelijk heil, elders vinden en voor wie hier in Nederland en dichterbij, ook in onze gemeente, ze meer dan welkom zijn.

We mogen blij zijn dat we in ons land in vrijheid leven en die vrijheid moet je koesteren. Want vrijheid is niet vanzelfsprekend. Vandaag staan we stil bij diegenen die voor onze vrijheid hun leven hebben moeten bekopen met de dood. Militairen en burgers. Opdat we nooit vergeten.

Hier in Liempde staan de oorlogsslachtoffers met hun namen gebeiteld in het oorlogsmonument van David & Goliath in het Concordiapark. De plek waar we, na deze herdenkingsdienst, in een stille, met de nadruk op “stille” tocht naar toe gaan; een krans en bloemen leggen bij het door basisschool De Oversteek geadopteerde monument. Betrokken leerlingen geven dadelijk aldaar hun kijk op wat leven in vrijheid betekent en staan, samen met ons volwassenen, stil bij de Liempdse gevallen.

● Maar wat is hun verhaal achter hun noodlot?

Ik neem u mee naar de namen en gebeurtenissen, voor zover destijds opgetekend in het Parochie Memoriael, door toenmalig pastoor Piet Kluijtmans.

Aangekomen bij het oorlogsmonument zult u dadelijk op de sokkel zien dat er een onderscheid is gemaakt tussen de drie bovenste namen en de overige gevallen die allen in alfabetische volgorde op het monument staan. De drie bovenste zijn militairen met daaronder Liempdse burgerslachtoffers. Allen staan op alfabetische volgorde genoemd. Zelf ben ik, 10 jaar na het einde van WO II, vernoemd naar mijn oom Arnold van den Broek.

Arnold van den Broek + 29/30 mei 1942 – oorlogsgraf Waddenzee – 30 jaar.

Hij was sergeant-vlieger bij de Marine Luchtvaartdienst (MLD) Squadron 320 onderdeel van de Royal Air Force (RAF). Het squadron had als taak vijandelijke schepen voor de Nederlandse kust te vernietigen. Een zeer gevaarlijke operatie omdat de Lockheed Hudson-toestellen, waarvan zijn toestel de naam “Wageningen” droeg, laag moesten vliegen om hun doelen te bestoken. Tijdens een nachtelijke aanval in de nacht van 29 op 30 mei 1942 werd het toestel geraakt en explodeerde in de lucht nabij Terschelling. ‘Killed in action’ vermelden de Britse archieven. Deze maand 80 jaar geleden.

Evert Traa + 10 mei 1940 te Wessem – 36 jaar

Hij was dienstplichtig soldaat bij het 17e grensbataljon en moest de Peel-Raamstelling verdedigen.

Gesneuveld in kazemat S-6 te Wessem rond de Maaslinie. Pastoor Kluijtmans schreef hierover:

“Kazemat S-6 werd door artillerie opgesteld in Maasbracht en direct uitgeschakeld, voordat de kazematbezetting lucratieve doelen had om het vuur op te openen. Een voltreffer verwondde twee man en doodde soldaat Traa.”

Zijn oorlogsgraf ligt op het kerkhof hier in Liempde.

Bert van de Wiel + 17 september 1947 te Besoeki (Indonesië) – 22 jaar.

Oorlogsvrijwilliger bij de Koninklijke Marine (Marinier) en in 1946 uitgezonden naar toenmalig Nederlands Indië. Hierover schreef Kluijtmans:

“Op 17 september 1947 is hij op zijn post Besoeki, als naast hem een geladen karabijn op de grond valt. Door de klap schiet de veiligheidspal los en gaat het geweer af. Bert wordt in het hoofd getroffen en is op slag dood. Hij is 22 jaar geworden en vindt zijn laatste rustplaats op het Nederlands ereveld Menteng Pulo in Jakarta.”

Een andere versie (vanuit de familie Van de Wiel) geeft aan dat hij uit een militair voertuig sprong en daar iets misging en zijn karabijn af ging en hem in het hoofd trof.

Jan van den Biggelaar + 7 februari 1946 te Nijmegen – 53 jaar.

Hierover meldt Kluijtmans:

“Op 24 september (1944) door granaatscherven twee ernstig gewonden. Eén Jan van den Biggelaar was gewond boven op het hoofd, de ander Wout van Mensvoort aan zijn been. Een Duitsch Roode-Kruisdokter heeft hen verbonden en gezorgd dat zij naar Boxtel in het ziekenhuis vervoerd werden. Beiden zijn in leven gebleven; de 1ste is echter nog altijd sukkelend; de 2de volkomen genezen na circa 3 maanden verpleging. Uiteindelijk is Jan van den Biggelaar toch aan zijn verwondingen, opgelopen op 24 september 1944 overleden in Nijmegen op 7 februari 1946.

Piet van Driel + 27 december 1944 te Boxtel – 18 jaar.

Kluijtmans: *“In de week van 24 september – 1 oktober één kind gedood nl. een kindje van Sjef van der Velden-Roestenburg en Wed. Theodora van Houtum. Ook werd ernstig gewond Piet van Driel, zoon van Jan, door een granaatscherf binnengedrongen in den schuilkelder. Na lang lijden is hij op 27 december in 't ziekenhuis te Boxtel gestorven.”*

Theodora van Houtum.

Geen nadere gegevens enkel de vermelding zoals opgenomen bij Piet van Driel. Omstandigheden waaronder Theodora overleed?

Johan van Kempen + 28 februari 1945 te Liempde – 27 jaar.

Kluitmans hierover in het Memoriael:

“Op 28 februari 1945 is Johan van Kempen, zoon van Marinus van Kempen, niet ver van huis (Hezelaar) een akker aan het omploegen en zijnde, op een landmijn gestoten, die hem en het paard doodde.”

Het graf van Johan van Kempen bevindt zich eveneens nog op het kerkhof hier in Liempde.

Johannes Stoof + 30 oktober 1944 te Cromvoirt (gemeente Vught) – 15 jaar.

Kluijtmans schreef hierover het volgende:

“Dan is ook gestorven Johannes, zoon van Marinus Stoof, die met zijn vader na de bevrijding (24 oktober) in 't Bossche veld aan 't zoeken was naar hun, door de Duitschers, meegenomen paard. Bij het afvoerkanaal is hij door een Duitse kogel gedood.”

Maria van der Velden + 26 september 1944 – 2 jaar.

Kluijtmans heeft dit voorval gecombineerd in het verhaal dat hij schreef over Piet van Driel met de passage:

“In de week van 24 september – 1 oktober één kind gedood nl. een kindje van Sjef van der Velden-Roestenburg.”

OPDAT WIJ NOOIT VERGETEN

